

Az Interneten elkövetett rágalmazás és becsületsértés egyes kérdései

I. Bevezetés

Tanulmányomban az informatikai bűncselekményeket, ezen belül különösen az Interneten elkövetett rágalmazás és becsületsértés egyes gyakorlati kérdéseit és a témával kapcsolatos érdekességeket mutatom be az alábbiak szerint.

II. Az informatikai bűncselekmények

1. A számítógép és az Internet hatása a büntetőjogra

A számítógépes bűnözés egyidős a számítógépek elterjedésével. Sokoldalúsága miatt a számítógép egyrészt eszközévé vált egyes, korábban már ismert bűncselekménynek, másrészt újabb, a társadalomra veszélyes cselekmény megjelenését idézte elő. Az első számítógépes bűncselekmény 1959-re datálódik, amikor az egyesült államokbeli Walston and Co. alelnöke 250.000 USD-t sikkasztott hamis lyukkártyák segítségével.¹

Az Internet 1991-es kereskedelmi megjelenésével új színtere nyílt a bűnelkövetésnek, hiszen a tradicionális bűncselekményeket (pl. csalás, pornográfia, pedofília, kábítószerrel visszaélés, rágalmazás, becsületsértés) új köntösbe lehetett bújtatni, és új típusú jogsértések (pl. szerzői alkotások engedély nélküli digitalizálása, terjesztése, phishing, hacking, vírus-, DOS, DO(D)OS támadások) is megvalósíthatóak lettek.² A bűncselekmények egyre inkább nemzetközivé váltak, ami megnehezítette a felderítést és az elkövetők felelősségre vonását, valamint nagy kihívás elé állította a világ országainak és szervezeteinek törvényalkotóit is.

2. Az informatikai bűncselekmények Magyarországon

Az informatikai bűncselekmények elemzése több okból is nehézségekbe ütközik. Szemben a hagyományos bűncselekményekkel, kevés a rendelkezésre álló statisztikai adat, a különleges infrastruktúra miatt magas a látencia, speciális az elkövetés helye, ideje, eszköze, az elkövetéshez

---

1 Dr. Nagy Zoltán: A számítógépes környezetben elkövetett bűncselekmények kodifikációjáról de lege lata-de lege ferenda, Belügyi Szemle 1999/11., Idézi: Dr. Laczi Beáta: A számítógép és a büntetőjog, Magyar Jog 2001/3. 138. o.

2 Dr. Nagy Zoltán előadása a PTE infokommunikációs szakjogászai képzés 2013-2014. tanév 1. félévében, Budapesten

speciális szakismeret szükséges, kevés adat van az elkövetők személyéről, speciális a jogi és az elkövetési tárgy is. Az információs társadalom új deliktumai többfajta jogi tárgyat sértő, illetve veszélyeztető bűncselekmények.³

Hazánkban először az 1990-es évek elején jelentek meg a számítógépet érintő bűncselekmények. Számuk néhány éven át igen csekély maradt, de a számítástechnika fejlődésének gyors ütemére, valamint a különböző informatikai alkalmazások terjedésére figyelemmel fokozatosan növekvő tendenciát mutat.⁴

3. Az informatikai bűncselekmények rövid kategorizálása a magyar Büntető Törvénykönyv⁵ alapján

Jelenleg a hazai jogirodalomban a számítógéppel és az informatikával kapcsolatba hozható deliktumok körében több különböző csoportosítás érhető tetten: megtalálható a számítógépes bűncselekmények, az informatikai bűncselekmények és a számítástechnikai bűncselekmények⁶ összefoglaló elnevezése is.⁷ Ha az Internet az elkövetés tárgya, akkor a bűncselekmény számítástechnikai, de ha az elkövetés eszköze, internetes bűncselekményről beszélünk.⁸

Az Interneten és az Internet felhasználásával elkövetett bűncselekmények között találunk a tartalomszolgáltatás terén elkövetett, a hálózat biztonságát sértő és egyéb Internet felhasználással összefüggő deliktumokat is.

3.1. A tartalomszolgáltatás terén elkövetett bűncselekmények⁹

A tartalom-bűncselekmények jellemzője, hogy a jogalkotó az Interneten megjelentetett tartalom, illetve annak tiltott volta miatt kriminalizálja a cselekményeket különböző védett jogi tárgyak mentén.

---

3 Dr. Szathmáry Zoltán: Bűnözés az információs társadalomban. Az információs társadalom devianciái, Infokommunikáció és Jog 2008/26. 154-157. o.

4 Dr. Laczi Beáta: A számítógép és a büntetőjog, Magyar Jog 2001/3. 139. o.

5 A Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény, a továbbiakban: Btk.

6 Azokat a deliktumokat értjük ez alatt, amelyek egy számítástechnikai rendszerrel vagy számítástechnikai adattal hozhatóak kapcsolatba oly módon, hogy az elkövetés eszközeként jelennek meg, vagy a bűncselekmény elkövetési tárgyát képezik. Dr. Takács Tibor (szerk.): Az informatikai jog nagy kézikönyve, Budapest, CompLex Kiadó Jogi és Üzleti Tartalomszolgáltató Kft., 2009. 547. o.

7 Dr. Takács 2009. 547. o.

8 Dr. Takács 2009. 548. o.

9 Dr. Peszleg Tibor előadása a PTE infokommunikációs szakjogász képzés 2013-2014. tanév 1. félévében, Budapesten

A szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény (a továbbiakban: Szjt.) oltalomban részesíti a szellemi alkotásokat, amit kiegészít a büntetőjog által biztosított védelem. Így a szerzők műveinek jogszabálysértő módon történő felhasználása szankciót von maga után - pl. szerzői vagy szerzői joghoz kapcsolódó jogok megsértése (Btk. 385. §), védelmet biztosító műszaki intézkedés kijátszása (Btk. 386. §).

A szerzői jogot sértő bűncselekmények kapcsán manapság leginkább a fájlcsere programokról hallhatunk. Jelen pillanatban a torrent a fájlcsere között a legelterjedtebb és a legnépszerűbb módszer a világon. Az ún. BitTorrent technológia lényege, hogy a fájlokat a felhasználók szeletekben (torrent), darabokban töltik le egymástól úgy, hogy a szeletek egymást „keresik meg” az Interneten. Minden csomópont megkeresi a lehető leggyorsabb kapcsolatot a hiányzó részhez, miközben ő is letöltésre kínálja fel a már letöltött fájldarabokat. A BitTorrent esetén minél keresettebb egy fájl, annál többen vesznek részt az elosztásban, így az gyorsabban megtörténik, mintha mindenki egy központi helyről (szerverről) töltötte volna le. A módszer ideális bármilyen nagyméretű fájl megosztására - nem csak illegális módon.¹⁰

A fentiekén túl a tiltott adattartalom közzététele körébe tartozik a gyermekpornográfia (Btk. 204. §), valamint az önkényuralmi jelkép használata (Btk. 335. §) is.

Számos deliktum kapcsolódik internetes hirdetésekhez. Itt kell megemlíteni az előkészületi magatartások között szabályozott ajánlközvetítést, vállalkozást bűncselekmény elkövetésére (Btk. 11. §), a közokirat-hamisítást (Btk. 342. §), a kábítószer-kereskedelmet (Btk. 176-177. §), valamint a csalást (Btk. 373. §).

Az Internet segítségével személyiségi jogi jogsértéseket is el lehet követni, melynek során gyakorta megvalósul a személyes adattal visszaélés (Btk. 219. §), a zaklatás (Btk. 222. §), a rágalmozás (Btk. 226. §), a becsület csorbítására alkalmas hamis hang- vagy képfelvétel nyilvánosságra hozatala (Btk. 226/B. §), a becsületsértés (Btk. 227. §) vagy a kegyeletsértés (Btk. 228. §).

3.2. A hálózat biztonságát sértő bűncselekmények¹¹

Az Internet és a számítógép által uralt világban az adatot, az információt és magát az információs rendszert is védeni szükséges. Ehhez a büntetőjog is segítséget nyújt az információs

---

¹⁰ Ibolya Tibor: A „torrentraziák” büntetőjogi megítélése <http://ibolyatibor.atw.hu/Sajat/7.pdf> 2014. 12. 18.

¹¹ Dr. Peszleg Tibor előadása a PTE infokommunikációs szakjogász képzés 2013-2014. tanév 1. félévében, Budapesten

rendszer felhasználásával elkövetett csalás (Btk. 375. §), a készpénz-helyettesítő fizetési eszköz hamisítása (Btk. 392. §), a védelmet biztosító műszaki intézkedés kijátszása (Btk. 386. §), a tiltott adatszerzés (Btk. 422. §), az információs rendszer vagy adat megsértése (Btk. 423. §), valamint az információs rendszer védelmét biztosító technikai intézkedés kijátszása (Btk. 424. §) törvényi tényállásaival.

A számítógép elterjedése óta vannak olyan személyek, akik olyan adatállományokhoz kívánnak hozzáférni, amelyekhez hiányzik vagy nem elégséges a belépési jogosultságuk (hacking). A leghírhedtebb hacker Kevin Mitnick - alvilági nevén Condor -, akit többször ítétek el különböző elektronikai bűncselekményekért.¹²

3.3. Az Internet felhasználása egyéb bűncselekményeknél¹³

Az Internet bármely bűncselekmény kapcsán kommunikációs csatornát jelenthet az elkövetők között, hiszen a világháló színtere lehet a részletek megvitatásának e-mail, chat vagy bármi más formájában.

II. A személyiségi jog és az emberi méltóság, becsület védelme a magyar jogrendszerben

1. A személyiségi jog

A személyiségi jogok központi problémája igen elvont és általános. Az egyén és a társadalom, az egyén és az állam, a társadalom és az állam viszonyának konkrét és alapvető megoldásairól van ugyanis szó. Ebből következik, hogy a személyiségi jogok funkciója, jelentősége és hatásmechanizmusa szorosan és jellemzően kötődik a mindenkori történeti szituációhoz, konkrét tartalma és feladatköre változó.¹⁴

A személyiségi jog egyén-társadalom viszonyrendszerben való egyik működési színtere a személyiség társadalomban való megjelenése, melynek keretében az egyént a társadalom értékeli.

---

12 Nagy Zoltán András: Bűnözés Magyarországon Informatikai bűncselekmények, Magyar Tudomány 2001/8. <http://www.matud.iif.hu/01aug/nagyz.html> 2014. 12. 18.

13 Dr. Peszleg Tibor előadása a PTE infokommunikációs szakjogász képzés 2013-2014. tanév 1. félévében, Budapesten

14 Lenkovics Barnabás, Székely László: A személyi jog vázlatja, Eötvös József Könyvkiadó, Budapest, 2001. 94. o.

2. Az emberi méltóság büntetőjogi védelme

Az emberi méltóság elismerésével a jog a másik ember iránti minimális, öt ember nivoltánál fogva megillető tiszteletet, elismerést követeli meg. Az emberi méltóság védelme és biztosítása az egész jogrend feladata.¹⁵

Az emberi méltóságot a magyar jogrendszerben az Alaptörvény, a polgári, a büntető- és a szabálysértési jog is védi, más-más eszközökkel.

Ebben a jogi struktúrában a büntetőjog a végső védelmi eszköz, az ún. ultima ratio az Alkotmánybíróság 30/1992. (V. 26.) AB határozata alapján. Erre figyelemmel valamely magatartás büntetendővé nyilvánítása csak akkor indokolt és alkotmányos, ha az azzal érintett emberi jog vagy szabadság korlátozása nem önkényes, az feltétlenül szükséges, és a korlátozás mértéke arányban áll a védendő jogtárggyal.

A Btk. Különös Részében az emberi méltóság és becsület védelme a rágalmazás vétsége¹⁶, az azzal a szubszidiaritás viszonyában lévő becsületsértés vétsége¹⁷, a becsület csorbítására alkalmas hamis hang- vagy képfelvétel készítése vétsége¹⁸, a becsület csorbítására alkalmas hamis hang- vagy képfelvétel nyilvánosságra hozatala vétsége¹⁹, valamint - a halott ember vonatkozásában - a kegyeletsértés vétsége²⁰ törvényi tényállásaiban jelenik meg.

III. A rágalmazás és a becsületsértés vétségének tipikus megvalósulása az Interneten

---

15 Lenkovics Barnabás, Székely László: A személyi jog vázlata, Eötvös József Könyvkiadó, Budapest, 2001. 117. o.

16 A Btk. 226. § (1) bekezdése értelmében a rágalmazás vétségét az követi el, aki valakiről más előtt a becsület csorbítására alkalmas tény állít vagy híresztel, vagy ilyen tényre közvetlenül utaló kifejezést használ.

17 A Btk. 227. § (1) bekezdése alapján becsületsértés vétsége valósul meg, ha valaki - a Btk. 226. § esetén kívül - mással szemben *a*) a sértett munkakörének ellátásával, közmegegyezésének teljesítésével vagy közérdekű tevékenységével összefüggésben, illetőleg *b*) nagy nyilvánosság előtt a becsület csorbítására alkalmas kifejezést használ, vagy egyéb ilyen cselekményt követ el. A (2) bekezdésre figyelemmel e bűncselekményt tettelesen is el lehet követni (tetteleges becsületsértés).

18 A Btk. 226/A. § (1) bekezdése alapján aki abból a célból, hogy más vagy mások becsületét csorbítsa, hamis, hamisított vagy valótlan tartalmú hang- vagy képfelvételt készít - ha más bűncselekmény nem valósul meg - a becsület csorbítására alkalmas hamis hang- vagy képfelvétel készítése vétségét követi el. (Hatályos 2013. november 16. napjától.)

19 A Btk. 226/B. § (1) bekezdése szerint aki abból a célból, hogy más vagy mások becsületét csorbítsa, hamis, hamisított vagy valótlan tartalmú hang- vagy képfelvételt hozzáférhetővé tesz, a becsület csorbítására alkalmas hamis hang- vagy képfelvétel nyilvánosságra hozatala vétségét valósítja meg. A (2) bekezdés alapján súlyosabban minősül a cselekmény, ha azt *a*) nagy nyilvánosság előtt, vagy *b*) jelentős érdeksérelmet okozva követik el. (Hatályos 2013. november 16. napjától.)

20 A Btk. 228. §-a értelmében aki halottat vagy emlékét a 226. vagy a 227. §-ban meghatározott módon meggyalázza, a kegyeletsértés vétségét valósítja meg.

1. Közösségi portálok, a Facebook

Ahhoz, hogy a közösségi portálok működni tudjanak, szükség volt az ún. web2.0-es szolgáltatások kialakítására. E gyűjtőnév alatt olyan internetes szolgáltatásokat értünk, amelyek a közösségre épülnek, ahol a felhasználók közösen készítik a tartalmat, illetve megosztják egymás információit. Ilyenkor a szerver gazdája csak a keretrendszert biztosítja, a tartalmat a felhasználók hozzák létre, töltik fel, osztják meg vagy véleményezik.²¹

Ma a világ egyik legnagyobb közösségi hálózata a Facebook, amely 2004. február 4-én kezdte meg működését. Egyik alapítója az amerikai Mark Zuckerberg, aki jelenleg a világ egyik legismertebb és leggazdagabb embere. A 2009. januári Compete.com rangsorolás alapján a Facebook a világ leggyakrabban használt szociális hálózatává nőtte ki magát - az aktív havi felhasználók száma szerint - megelőzve a My Space közösségi oldalt. 2011 februárjára már több, mint 637 millió regisztrált felhasználót számlált, 2012. október 4-én elérte az 1 milliárd regisztrált felhasználót. Jelenleg 1,23 milliárd a felhasználóinak száma, a teljes internetpopuláció 38 %-a.²²

Vannak olyan adatok, amelyek megadása mindenképpen szükséges a közösségi oldalon való regisztrációhoz, ilyen a felhasználó neve, születési dátuma, e-mail címe, neme és az általa választott jelszó. Ezekon felül önkéntesen megadható az iskolai végzettség, a politikai és vallási nézet, a családi állapot, családi kapcsolatok, telefonszám és még sok más információ (pl. képek, videók). Ezek egy része különleges személyes adat^{23, 24}.

A felhasználók adatlapját folyamatosan ellenőrzik a rendszergazdák, és bármilyen nem megengedett, tisztességtelen vagy akár erőszakos viselkedés következményeként a hozzászólás vagy változtatás törlésre kerül. Amennyiben ez a ténykedés nem szűnik meg, akkor a felhasználói profilt felfüggesztik, vagy legvégső esetben törlik. Tudni kell, hogy mind a felfüggesztés, mind a törlés a felhasználó által is végrehajtható. Az adminok természetesen csak olyan közösségi aktivitást „büntetnek”, ami a Facebook felhasználási feltételeivel²⁵ és közösségi alapelveivel²⁶ ütközik. Ide tartozik pl. az erőszak és fenyegetés, a durva erőszak, a megfélemlítés és zaklatás, a gyűlöletbeszéd, a meztelenség és pornográfia, a személyazonosság, az adatvédelem és a szellemi tulajdon megsértése, az adathalászat és a kéretlen tartalmak elküldése. Ezek a szolgáltató eszközei.

A felhasználóknak saját védelmük érdekében elsősorban arra kell figyelemmel lenniük, hogy

21 Cseh Gergely: A közösségi portálok árnyoldalai, Infokommunikáció és Jog 2013/2. 91. o.

22 <https://hu.wikipedia.org/wiki/Facebook> 2014. 12. 18.

23 Az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény 3. § 3. pont

24 Cseh Gergely: A közösségi portálok árnyoldalai, Infokommunikáció és Jog 2013/2. 92. o.

25 <https://www.facebook.com/policies> 2014. 12. 18.

26 <https://www.facebook.com/communitystandards> 2014. 12. 18.

az adatvédelmi beállítások közül a számukra legkedvezőbbet válasszák, alaposan átgondolva, hogy mely adatokat szeretnék megosztani. A következő lépés, hogy a felhasználói fiókot „erős” jelszóval kell védeni. Ez alatt a minél megfejthetlenebb jelszót értjük, amelyben számok, szimbólumok, illetve kis- és nagybetűk szerepelnek. Nagyon fontos az is, hogy mindenki tisztában legyen a közösségi alapelvekkel, ha azok megsértésével találkozik, be tudja azonosítani, és meg tudja tenni a megfelelő lépéseket. Ha bármely közösségi szabályba vagy feltételrendszerbe ütköző magatartást vagy megosztott tartalmat észlelnek a felhasználók, akkor ezekre jelentésben fel lehet hívni a szolgáltató figyelmét, hogy az tegye meg a megfelelő lépéseket.²⁷

2. Az Interneten elkövetett rágalmozás és becsületsértés vétségének egyes gyakorlati kérdései

2.1. Általánosságban

A Btk. 231. § (2) bekezdésére tekintettel mind a rágalmozás, mind a becsületsértés vétségének elkövetője magánindítványra büntethető, tehát szükség van a jogosult²⁸ olyan tartalmú nyilatkozatára, amely szerint az elkövető büntetőjogi felelősségre vonását kéri.²⁹

A Be. 52. §-a alapján a többek között e bűncselekmények miatt indult büntetőeljárást - a hivatalos személy sérelmére hivatalos eljárása alatt, illetve emiatt, vagy hatóság sérelmére hivatali működésével összefüggésben elkövetett rágalmozás és becsületsértés vétségének kivételével - a Be. XXIII. Fejezetében meghatározott ún. magánvádas eljárás szabályai szerint kell lefolytatni. Ilyen esetben a vádat mint magánvádoló a sértett képviseli, feltéve, hogy az elkövető magánindítványra büntethető.

A Be. 52. § (3) bekezdése alapján a kölcsönösen elkövetett rágalmozás, becsületsértés - és könnyű testi sértés - miatt az egyik fél feljelentésére megindított eljárásban a cselekmények személyi és szoros tárgyi összefüggése esetén a magánindítványt előterjesztő másik fél viszonyvádlóként jár el. A viszonyvád jogilag speciális megítélésű, hiszen a Be. 497. § (3) bekezdésében írtakra figyelemmel a magánindítvány előterjesztésére nyitva álló, a bűncselekmény elkövetőjének kilétéről való tudomásszerzéstől számított 30 napos határidőn³⁰ túl is előterjeszhető,

27 Cseh Gergely: A közösségi portálok árnyoldalai, Infokommunikáció és Jog 2013/2. 93. o.

28 A sértett, illetve halála esetén a hozzátartozója; cselekvőképtelen vagy korlátozottan cselekvőképes kiskorú esetén törvényes képviselje, vagy a korlátozottan cselekvőképes kiskorú önállóan; személyes ügyei vitelében vagy a bírósághoz, hatósághoz fordulás joga tekintetében cselekvőképességében részlegesen korlátozott nagykorú a törvényes képviselője hozzájárulásával; továbbá a gyámhatóság (Btk. 31. §).

29 A büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: Be.) 173. § (1) bekezdés

30 Be. 173. § (3) bekezdés

és adott esetben osztja az eredeti feljelentés, illetve magánindítvány jogi sorsát (Be. 504. § (3) bekezdés).

2.2. Eljárásjog, illetékesség

Mint minden bűncselekmény esetén, a rágalmazás és a becsületsértés kapcsán is a bíróság legelőször azt vizsgálja, hogy az eljárás lefolytatására van-e hatásköre, illetve illetékessége.³¹ Amennyiben nincs, az ügyet át kell tenni a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bíróságra (Be. 264. §).³²

A bírói gyakorlat szerint az Interneten és egyúttal nagy nyilvánosság előtt elkövetett rágalmazás, illetve becsületsértés³³ esetén a weboldalt működtető szerver helye jelenti az elkövetés helyét - és így a bíróság illetékességét megalapozó körülményt³⁴ -, melynek megállapítása nem mindig egyértelmű.³⁵ Abban az esetben, ha a feljelentő (magánvádló) a terhelt lakóhelye szerinti bíróságon tesz feljelentést, a helyzet egyszerű, hiszen a Be. 17. § (3) bekezdése alapján ez a bíróság jár el, ilyenkor az ügy nem tehető át az elkövetés helye szerinti bíróságra.

A Be. 18. §-ában írt rendelkezésekből kiindulva a www.facebook.com és más, külföldön lévő szerverrel működő weboldalaknál alapvetően a terhelt lakóhelye alapozza meg a bíróság illetékességét, ha viszont ezt nem lehet megállapítani, a Be. 18. § (3) bekezdése szerinti kiegészítő szabály értelmében a Pesti Központi Kerületi Bíróság fog eljárni.

2.3. Anyagi jog

A rágalmazás és a becsületsértés bűncselekményének terjedelmes irodalma és ítélkezési gyakorlata van, amit dolgozatomban nem kívánok részletesen elemezni. Pusztán azt a kérdést teszem fel, hogy az Interneten, a sajtóban, a rádióban és a televízióban elkövetett rágalmazás, illetve becsületsértés vétsége miatt indult büntetőügyekben kiknek a büntetőjogi felelősségre vonása merül fel a gyakorlatban (természetesen azzal, hogy a magánvádló kivel szemben terjeszt elő joghatályos magánindítványt)? A kérdésre adandó válasz megfogalmazása során azt kell végiggondolni, hogy a fenti szolgáltatásokat tekintve kiknek a részvétele szükséges ahhoz, hogy a rágalmazó, illetve

---

31 Be. 19. §

32 A Be. 15-16. §-ai alapján e két bűncselekmény elbírálása a járásbíróságok hatáskörébe tartozik.

33 Btk. 226. § (2) bekezdés b) pont és Btk. 227. § (1) bekezdés b) pont

34 Be. 17. § (1) bekezdés

35 E körben segítségünkre lehetnek a www.domain.hu és a www.whois.com website-ok.

becsületsértő kijelentések eljussanak másokhoz, végső soron a nagy nyilvánossághoz.

2.3.1. Az informátor, a szerző és a szerkesztő büntetőjogi felelőssége

A fenti összefüggésben elsőként az informátor kerül előtérbe, akitől a rágalmozó, becsületsértő állítás alapjául szolgáló információ származik.

Őt követi a szerző, aki a rágalmozó, becsületsértő kijelentések ismertté válásához azzal járul hozzá, hogy szellemi alkotómunkával létrehozza művét, amely az írott sajtóban vagy az Interneten válik hozzáférhetővé. Ezt a tevékenységet úgy kell végeznie, hogy az megfeleljen minden jogterület, így az alkotmányjog, a polgári jog, a szerzői, a sajtó- és médiajog, valamint a büntetőjog előírásainak is.

Ahhoz, hogy a rágalmozó, becsületsértő kifejezések újságban megjelenhessenek, illetve a rádióban vagy a televízióban adásba kerülhessenek, szükség van a szerkesztők munkájára, akiket a büntetőjogi és más felelősség³⁶ ugyanúgy terhel, mint a szerzőt vagy a műsorvezetőt. A másokhoz közvetítés jellege miatt a rádió, a televízió vagy más audiovizuális szolgáltatás speciális megítélés alá eshet attól függően, hogy a rágalmozó, becsületsértő kifejezések élő vagy felvételtől sugárzott műsorokban hangoznak el. Amennyiben élő műsorról van szó, büntetőjogi szempontból az inkriminált szövegrészletet közlő személy felelőssége kerül előtérbe - kiegészítve a szerkesztőket terhelő médiajogi szabályokkal -, míg ha felvételtől közzétett műsorban történik ugyanez, fokozottan felmerülhet a szerkesztők és más munkatársak büntetőjogi felelőssége is.

2.3.2. A weboldalt üzemeltető és a közvetítő szolgáltató büntetőjogi felelőssége

Az Interneten tevékenykedő szolgáltatóknak és az általuk közzétett tartalmaknak számos jogszabály előírásainak kell megfelelniük. Ilyen az elektronikus kereskedelmi szolgáltatások, valamint az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások³⁷ egyes kérdéseiről szóló 2001. évi CVIII. törvény (a továbbiakban: Ekertv.), az Szt. stb.³⁸

---

36 A szerkesztőkre elsősorban a sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló 2010. évi CIV. törvény, valamint a médiaszolgáltatásokról és a tömegkommunikációról szóló 2010. évi CLXXXV. törvény rendelkezései vonatkoznak.

37 Információs társadalommal összefüggő szolgáltatás az elektronikus úton, távollevők részére, rendszerint ellenszolgáltatás fejében nyújtott szolgáltatás, amelyhez a szolgáltatás igénybe vevője egyedileg fér hozzá. (Ekertv. 2. § f) pont)

38 Imre Melinda: Az internet-szolgáltatók felelősségének szabályozása a szerzői jogot sértő tartalmak tekintetében Az amerikai, a közösségi és a magyar szabályozás bemutatása, http://ias.jak.ppke.hu/hir/ias/200612sz/2006_1-2_2disser2.pdf 2014. 12. 18.

Ezen a területen a jogalkotás mellett az ún. önszabályozás szerepe is kiemelkedő.³⁹ A Magyarországi Tartalomszolgáltatók Egyesülete (MTE) 2001-ben alakult önszabályozó testület, amelyet a hazai internetes tartalomszolgáltatók hoztak létre annak érdekében, hogy a tartalomszolgáltatók egyeztetett és szakmailag megalapozott állásfoglalásokkal, és az önszabályozás eszközeivel járuljanak hozzá a hazai internetes piac fejlődéséhez.⁴⁰ Célja és feladata a tartalomszolgáltatások szakmai-etikai normáinak érvényesítése és az ennek megfelelő, jogszerű szolgáltatói magatartás fenntartása, a tartalomszolgáltatók, a felhasználók, a jogalkotók és jogalkalmazók közötti párbeszéd biztosítása, valamint a tartalomszolgáltatói piac érdekképviseletének hatékony megvalósítása.⁴¹

A fenti szabályozási keretbe természetesen a büntetőjog is beletartozik, mint végső eszköz. Mivel az Interneten elkövetett rágalmozás és becsületsértés az adott weboldal üzemeltetője és az ún. közvetítő szolgáltatók tevékenysége nélkül nem valósulhatna meg, adott esetben az ő büntetőjogi felelősségüket is vizsgálni kell.

Az internetes oldalak üzemeltetői - a szerkesztőkhöz és a moderátorokhoz hasonlóan - felügyelik, hogy mely tartalmak jelennek meg a webes felületen. Ennek megvalósítása érdekében általában adminisztrátorokat alkalmaznak, de előfordul az is, hogy jelzőrendszert működtetnek, melynek használatával maguk a felhasználók hívhatják fel a figyelmet a jogot és más szabályt sértő tartalmakra. Ez a szisztéma működik pl. a Facebook-nál.⁴²

Az Ekertv. 2. §-ának 1) pontja alapján közvetítő szolgáltatók alatt azt az információs társadalommal összefüggő szolgáltatást nyújtó szolgáltatót értjük, amely *a)* az igénybe vevő által biztosított információt távközlő hálózaton továbbítja, vagy a távközlő hálózathoz hozzáférést biztosít (egyszerű adatátvitel és hozzáférés-biztosítás); *b)* az igénybe vevő által biztosított információt távközlő hálózaton továbbítja, és az alapvetően a más igénybe vevők kezdeményezésére történő információtovábbítás hatékonyabbá tételét szolgálja (gyorsítótárolás); *c)* az igénybe vevő által biztosított információt tárolja (tárhelyszolgáltatás); vagy *d)* információk megtalálását elősegítő segédeszközöket biztosít az igénybe vevő számára (keresőszolgáltatás).

Az elektronikus hírközlésről szóló 2003. évi C. törvény (a továbbiakban: Eht.)⁴³ és az

---

39 Önszabályozáson az üzleti élet szektorainak, a kamaráknak, valamint az egyesületeknek a jogszabályi normákat figyelembe vevő, de független szabályrendszereit értjük. (Simon Éva: Bevezetés az információs társadalom jogi szabályozásába, http://www.itk.hu/netis/doc/ISCB_hun/07_Simon_jog.pdf 2014. 12. 18.)

40 <http://www.mte.hu/> 2014. 12. 18.

41 <http://www.mte.hu/alapszabaly.html>, Alapszabály 2. pont, 2014. 12. 18.

42 Lásd bővebben a III. pont 1. alpontja alatt.

43 A távközlési szolgáltatók az előfizetésre és a kommunikációra vonatkozó adatokat kötelesek megőrizni az Eht. 159/A. § (1) bekezdés a-c) és d-k) pontjai alapján. Az adatmegőrzési kötelezettség 1 évre, sikertelen hívások esetén fél évre terjed ki. Az elektronikus hírközlési szolgáltató az (1) bekezdés szerint tárolt adatok, továbbá az (1)

Ekertv.⁴⁴ hatálya alá tartozó szolgáltatókat adatmegőrzési és e vonatkozásban tájékoztatási kötelezettség terheli.

Az Ekertv. 7-12. §-ai értelmében a szolgáltató⁴⁵ az általa rendelkezésre bocsátott, jogszabályba ütköző tartalmú információért felel, míg a közvetítő szolgáltatót ez a felelősség főszabály szerint nem terheli. A közvetítő szolgáltató ugyanakkor nem köteles ellenőrizni az általa csak továbbított, tárolt, hozzáférhetővé tett információt, és nem köteles olyan tényeket vagy körülményeket keresni, amelyek jogellenes tevékenység folytatására utalnak; tehát szűrési kötelezettsége nincs. Ezekből az előírásokból és abból kiindulva, hogy az Ekertv. 13. §-ában szabályozott értesítési és eltávolítási eljárás csak a szerzőre és a védjegyoltalom jogosultjára vonatkozik, álláspontom szerint az Interneten elkövetett rágalmozás és becsületsértés kapcsán a közvetítő szolgáltatókra is az általános büntetőjogi szabályok az irányadók, tehát vezető tisztségviselőik cselekvőségét adott esetben ilyen szempontból kell vizsgálni.⁴⁶

IV. Érdekességek

1. Cyberbullying

A cyberbullying, más néven elektronikus zaklatás⁴⁷ az elsősorban tinédzser korúak között tapasztalható iskolai kiközösítés egy új típusa. Durvább csúfolódásokból, kárörvendésből és fenyegetésekből álló, az áldozathoz elektronikus úton eljutó üzenetek sorozatát jelenti, amit egy vagy több felhasználó visz véghez. Többnyire az interneten éri utol áldozatát, ismétlődő, ellenséges és a személyiségfejlődés, illetve önbecsülés szempontjából rendkívül káros módon fejt ki hatását.⁴⁸

A cyberbullying legalapvetőbb formája, amikor mobiltelefonon hívják fel az áldozatot, vagy

---

bekezdés szerinti adatszolgáltatás teljeskörűségéért, minőségéért és időszerűségéért felelős. (Dr. Peszleg Tibor előadása a PTE infokommunikációs szakjogászai képzés 2013-2014. tanév 1. félévében, Budapesten)

44 Az Ekertv. hatálya alá tartozó szolgáltatók a szolgáltatás teljesítése, a szerződés megkötése, módosítása, számlázás és az azzal kapcsolatos követelések érvényesítése céljából kezelheti a szolgáltatást igénybe vevő személyes adatait, továbbá azokat, amelyek a szolgáltatás nyújtásához technikailag elengedhetetlenül szükségesek, de csak annyi adatot, amennyi elégséges és szükséges az azonosításhoz. Az így kezelt adatokat csak addig őrizheti meg, amíg a szerződés meg nem szűnt, illetve a számlázás meg nem történt. Adatvédelmi okokból úgy kell eljárnia a szolgáltatónak a technológia megválasztásánál, hogy azonos feltételek esetén azt kell választania, amely kevesebb személyes adat kezelésével jár. (Dr. Peszleg Tibor előadása a PTE infokommunikációs szakjogászai képzés 2013-2014. tanév 1. félévében, Budapesten)

45 Az információs társadalommal összefüggő szolgáltatást nyújtó természetes, illetve jogi személy vagy jogi személyiség nélküli szervezet (Ekertv. 2. § k) pont).

46 Dr. Molnár Alexandra 2014. április 15-én Budapesten a Magyar Igazságügyi Akadémián tartott előadása alapján.

47 A zaklatás közvédelmi bűncselekmény, melynek magánindítványra büntethető elkövetője rendszeres kapcsolat kialakítására törekszik a sértettel annak akarata ellenére, a háborgatás rendszeres vagy tartós, akár személyesen, akár valamely telekommunikációs eszköz igénybevétele útján. (Btk. 222. §, Btk. 231. § (2) bekezdés)

48 <http://hu.wikipedia.org/wiki/Cyberbullying> 2014. 12. 18.

SMS-t, MMS-t küldözgetnek neki gúnyolódó, fenyegető tartalommal, akár ismeretlen telefonszámról. Amerikában több esetben előfordult, hogy a tanulók halálos fenyegetéseket küldtek egymásnak. Ugyanilyen fenyegető üzenetek küldhetőek e-mailben, vagy az áldozat honlapján, a közösségi oldalakon létrehozott profilján, akár a képei alatt, vagy az általa látogatott chatszobákban, illetve MSN-en. A zaklatók többször lejárató, gyűlölködő weboldalakat hoznak létre. Gyakori az is, hogy titokban felvételeket készítenek a kiszemelt áldozatról megalázó helyzetben (pl. ahogy az iskolában csúfolják vagy megverik). Még gyakoribb, hogy az áldozat közösségi oldalakon közzétett fotóit mentik le, és azokon élük ki magukat retusálással és a képekre írt trágárságokkal.⁴⁹

Hazánkban a 15-17 éves korosztály 93 százaléka, és a 14 évesnél fiatalabbaknak is majdnem a fele rendszeres használója az Internetnek, elsősorban a közösségi oldalaknak. Arról, hogy körükben mennyire elterjedt, vagy egyáltalán jelen van-e a cyberbullying, nincs pontos adat, holott a szakemberek szerint veszélyesebb az offline változatnál, mindig a való életben zajló zaklatás folytatása. Parti Katalin, az Országos Kriminológiai Intézet munkatársa szerint „A zaklató folyamatosan jelen lehet a zaklatott életében, aki úgy érezheti, megfigyelik, soha nincs egyedül, folyamatosan érzi a nyomást, nincs lehetősége a támadások semlegesítésére, nincs kieső idő.”⁵⁰

A zaklató és az áldozat teljesen máshogy éli meg a bullyingot: ami az elkövetőnek egyszerű tréfának tűnhet, vagy akár egy iskolai beavatási szertartás része, az súlyos, egész életen át tartó lelki sérüléseket okozhat az áldozatnak. A bullying elleni prevenciós programok⁵¹ elsősorban a passzív szemlélőket célozzák, hiszen az áldozatot már azzal is meg lehet védeni a káros lelki hatásoktól, ha valaki kiáll mellette, a be nem avatkozás viszont szinte legitimálja a bántalmazást.⁵²

2. Elektronikus adat ideiglenes és végleges hozzáférhetetlenné tétele

2013. július 1. napján lépett hatályba a Be. 158/B-D. §-a, valamint a Btk. 77. §-a, amelyek az elektronikus adat ideiglenes, illetve végleges hozzáférhetetlenné tételét mint új jogintézményt szabályozzák. Ezek közül előbbi egy a Be.-n alapuló és a vádemelés előtt alkalmazható

49 <http://www.origo.hu/techbazis/internet/20100325-cyberbullying-artalmatlannak-latszo-eroszak-a-kiberterben.html>
2014. 12. 18.

50 <http://www.origo.hu/techbazis/internet/20100325-cyberbullying-artalmatlannak-latszo-eroszak-a-kiberterben.html>
2014. 12. 18.

51 2011-ben indult a TABBY (Threat Assessment of Bullying Behavior) in Internet nevű nemzetközi projekt 5 ország (Olaszország, Görögország, Ciprus, Bulgária és Magyarország) részvételével melynek témája a gyermekek közti internetes bántalmazás (cyberbullying) volumenének felmérése és komplex kezelése. (Parti Katalin: Az iskolai online bántalmazás felmérése és komplex kezelése a TABBY in Internet nemzetközi keretében, Infokommunikáció és Jog 2012/5-6. 224-226. o.)

52 Uo. (Parti 224-226. o.)

kényszerintézkedés, utóbbi elrendelésére pedig a büntetőeljárás végén, ítéletben kerülhet sor.

Az elektronikus adat ideiglenes hozzáférhetetlenné tétele a Be. 158/B. § (1) bekezdése értelmében az elektronikus hírközlő hálózat útján közzétett adat feletti rendelkezési jog ideiglenes korlátozása, és az adathoz való hozzáférés ideiglenes megakadályozása, amelyet a bíróság (nyomozási bíró) rendel el (Be.158/B. § (3) bekezdés). Főszabály szerint ideiglenes eltávolítást, kivételesen a hozzáférés ideiglenes megakadályozását kell alatta érteni. Általános feltételeit a (2) bekezdés rögzíti: akkor rendelhető el, ha az eljárás olyan közzétételre üldözendő bűncselekmény miatt folyik, amellyel kapcsolatban elektronikus adat végleges hozzáférhetetlenné tételének van helye, és az a bűncselekmény folytatásának megakadályozásához szükséges. Speciális feltétele az elektronikus adathoz való hozzáférés megakadályozása (szűrés) esetén: *a)* a tárhelyszolgáltató az elektronikus adat ideiglenes eltávolítására vonatkozó kötelezettséget nem teljesítette, vagy az elektronikus adat ideiglenes eltávolítására vonatkozóan a külföldi hatóság jogsegély iránti megkeresése a megkeresés kibocsátásától számított 30 napon belül nem vezetett eredményre, és *b)* a büntetőeljárás gyermekpornográfia (Btk. 204. §) vagy állam elleni bűncselekmény (Btk. XXIV. Fejezet) vagy terrorcselekmény (Btk. 314-316. §) miatt indult, és az elektronikus adat e bűncselekménnyel áll összefüggésben (Be. 158/D. § (1) bekezdés).⁵³

A Btk. 77. § (1) bekezdése alapján véglegesen hozzáférhetetlenné kell tenni azt az elektronikus hírközlő hálózaton közzétett adatot, *a)* amelynek hozzáférhetővé tétele vagy közzététele bűncselekményt valósít meg, *b)* amelyet a bűncselekmény elkövetéséhez eszközül használtak, vagy *c)* amely bűncselekmény elkövetése útján jött létre. A (2) bekezdésre tekintettel az elektronikus adat végleges hozzáférhetetlenné tételét akkor is el kell rendelni, ha az elkövető gyermekkor, kóros elmeállapot, vagy törvényben meghatározott büntethetőséget megszüntető ok miatt nem büntethető, illetve ha az elkövetőt megrovásban részesítették. Utóbbi esetekben a Be. 569. § (1) bekezdése szerinti különleges eljárásra kerül sor az ügyész indítványára.

Az ideiglenes hozzáférhetetlenné tétel esetén az eltávolítás - és a visszaállítás - végrehajtása bírósági végrehajtón keresztül történik. Amennyiben a tárhelyszolgáltató nem teljesíti a bíróság előírását, hivatalból (a végrehajtó értesítése alapján), illetve ügyészi indítványra 100.000 forinttól 1.000.000 forintig terjedő rendbírással sújtható. A hozzáférés ideiglenes megakadályozásának végrehajtása során a bíróság elektronikus úton értesíti a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóságot (NMHH), amely szervezi és ellenőrzi a végrehajtást a központi elektronikus hozzáférhetetlenné tételi határozatok adatbázisa (KEHTA) útján. A bíróság a tárhelyszolgáltatót (hozzáférést biztosító

⁵³ Dr. Vadász Viktor 2013. október 17-én Budapesten tartott előadása a Magyar Igazságügyi Akadémián, továbbá http://nmhh.hu/dokumentum/157418/konzultacio_eloadasok_20130416.pdf 2014. 12. 18.

elektronikus hírközlési szolgáltató, keresőszolgáltató, gyorsítótár-szolgáltató) kötelezi eltávolításra a határozatával, amelyet előzetesen, 1 munkanapon belül végre kell hajtani. Amennyiben a tárhelyszolgáltató nem teljesíti a kötelezést, rendbírsághozható. Ha a bíróság az ítéletével nem rendeli el az elektronikus adat végleges hozzáférhetetlenné tételét, az NMHH-t értesíteni kell az ideiglenes hozzáférhetetlenné tétel megszüntetéséről. Fel kell oldani a „blokkolást” akkor is, ha az eltávolítás megtörtént.⁵⁴

Az eltávolítással való végleges hozzáférhetetlenné tételt is a bírósági végrehajtó fogatosítja: főszabály szerint törlésre hívja fel a tárhelyszolgáltatót. Amennyiben a tárhelyszolgáltató nem teljesít, a büntetés-végrehajtási bíró pénzbírságot szab ki vele szemben. Ha ennek ellenére sem teljesít, a hozzáférés megakadályozásának van helye, csakúgy, mint a gyermekpornográfia (Btk. 204. §) esetén, valamint ha az eljárás során a hozzáférés ideiglenes megakadályozása volt elrendelve és az továbbra is indokolt, vagy ha külföldi hatósági jogsegély iránti megkeresés 30 napon belül nem vezet eredményre. A hozzáférés megakadályozásának végrehajtását az NMHH szervezi és ellenőrzi.⁵⁵

Az Országos Bírósági Hivatal részemre adott telefonos tájékoztatása szerint az országban eddig egyetlen esetben sem alkalmazták a bíróságok az elektronikus adat végleges hozzáférhetetlenné tételét, annak ideiglenes formájára nézve pedig nem áll rendelkezésre adat. A jogintézmény tehát olyannyira új, hogy gyakorlata egyáltalán nincsen. Elgondolkodtató lehet azonban, hogy bármelyik változatát alkalmazni lehet-e a magánvádas bűncselekmények, így konkrétan az Interneten elkövetett rágalmozás és becsületsértés vétsége kapcsán. Álláspontom szerint nem. Az ideiglenes hozzáférhetetlenné tétel feltételeinél ugyanis a Be. 158/B. § (2) bekezdése kizárólag a közvadra üldözendő bűncselekményeket említi, így a magánvádas bűncselekmények e kényszerintézkedés alkalmazási köréből egyértelműen ki vannak zárva. Bár a végleges hozzáférhetetlenné tétel Btk. 77. § (1) bekezdésében meghatározott általános feltételeinek a rágalmozás és a becsületsértés vétsége is megfelelhet, véleményem szerint mégis arra a következtetésre kell jutni, hogy a magánvádas bűncselekmények ebből is ki vannak zárva. Az elektronikus adatok ideiglenes és végleges hozzáférhetetlenné tétele ugyanis olyan szankció, amely a megfelelő törvényességi garanciák maradéktalan érvényesülése érdekében - a bíróságon kívül - a vádhatóság közreműködését is alappal feltételezi. Így tehát ameddig a Btk. vagy a Be. nem rögzíti *expressis verbis*, hogy az elektronikus adatok hozzáférhetetlenné tételére a magánvádas

---

54 Dr. Vadász Viktor 2013. október 17-én Budapesten tartott előadása a Magyar Igazságügyi Akadémián, továbbá http://nmhh.hu/dokumentum/157418/konzultacio_eloadasok_20130416.pdf 2014. 12. 18.

55 Dr. Vadász Viktor előadása 2013. október 17-én a Magyar Igazságügyi Akadémián, Budapesten

bűncselekményeket illetően is sor kerülhet, úgy gondolom, hogy a fentiek szerinti szűk értelmezés indokolt. Hozzá kell fűzni ugyanakkor, hogy a magánindítványra büntethető, ámde közvádas bűncselekmények - mint pl. az internetes zaklatás - esetén e jogintézmények alkalmazása nem kizárt.⁵⁶

V. Összefoglalás

A munkám során érintett kérdések kapcsán tanulságként az szűrhető le, hogy mindenkinek - beleértve az átlagos felhasználókat, a szerzőket, a szerkesztőket, a weboldalak üzemeltetőit és a (közvetítő) szolgáltatókat is - úgy kell élnie a vélemény-nyilvánítás jogával, illetve úgy kell tájékoztatnia a közvéleményt, hogy mindeközben maradéktalanul figyelembe kell vennie azoknak a jogait, jogos érdekeit, akikre véleménye, tájékoztatása vonatkozik.

Emellett fontos hangsúlyozni azt is, hogy az emberi méltóság és becsület védelmének jogi rendszerében a büntetőjogot csak végső esetben kell segítségül hívni, hogy szankciórendszerével betölthesse eredeti funkcióját, és valóban a jogrendszer utolsó sarokköve lehessen.

---

56 Dr. Horváth Péter 2014. április 14-én Budapesten a Magyar Igazságügyi Akadémián tartott előadása alapján.

Felhasznált irodalom jegyzéke

Felhasznált könyvek:

- 1.) Dr. Takács Tibor (szerk.): Az informatikai jog nagy kézikönyve, Budapest, CompLex Kiadó Jogi és Üzleti Tartalomszolgáltató Kft. 2009.
- 2.) Lenkovics Barnabás, Székely László: A személyi jog vázlata, Eötvös József Könyvkiadó, Budapest 2001.

Felhasznált folyóiratcikkek:

- 1.) Cseh Gergely: A közösségi portálok árnyoldalai, Infokommunikáció és Jog 2013/2.
- 2.) Dr. Laczi Beáta: A számítógép és a büntetőjog, Magyar Jog 2001/3.
- 3.) Dr. Nagy Zoltán: A számítógépes környezetben elkövetett bűncselekmények kodifikációjáról de lege lata - de lege ferenda, Belügyi Szemle 1999/11.
- 4.) Dr. Szathmáry Zoltán: A számítástechnikai bűncselekmények és rendszertani elhelyezésük, Jogtudományi Közlöny, 2012. április
- 5.) Parti Katalin: Az iskolai online bántalmazás felmérése és komplex kezelése a TABBY in Internet nemzetközi keretében, Infokommunikáció és Jog 2012/5-6.

Felhasznált internetes források:

- 1.) <http://ibolyatibor.atw.hu/Sajat/7.pdf> (Ibolya Tibor: A „torrentazziák” büntetőjogi megítélése)
- 2.) <http://www.matud.iif.hu/01aug/nagyz.html> (Nagy Zoltán András: Bűnözés Magyarországon Informatikai Bűncselekmények, Magyar Tudomány 2001/8.)
- 3.) www.domain.hu
- 4.) www.whois.com
- 5.) http://ias.jak.ppke.hu/hir/ias/200612sz/2006_1-2_2disser2.pdf (Imre Melinda: Az internet-szolgáltatók felelősségének szabályozása a szerzői jogot sértő tartalmak tekintetében. Az amerikai, a közösségi és a magyar szabályozás bemutatása)
- 6.) http://www.ittk.hu/netis/doc/ISCB_hun/07_Simon_jog.pdf (Simon Éva: Bevezetés az információs társadalom jogi szabályozásába)
- 7.) <http://www.mte.hu/>
- 8.) <http://www.mte.hu/alapszabaly.html>
- 9.) http://nmhh.hu/dokumentum/157418/konzultacio_eloadasok_20130416.pdf

Készítette: Dr. Lakatos Alexandra Anna

- 10.) <https://hu.wikipedia.org/wiki/Facebook>
- 11.) <https://www.facebook.com/policies>
- 12.) <https://www.facebook.com/communitystandards>
- 13.) <http://hu.wikipedia.org/wiki/Cyberbullying>
- 14.) <http://www.origo.hu/techbazis/internet/20100325-cyberbullying-artalmatlannak-latszo-eroszak-a-kiberterben.html>

Felhasznált előadások:

- 1.) Dr. Horváth Péter előadása 2014. április 14-én Budapesten a Magyar Igazságügyi Akadémián
- 2.) Dr. Molnár Alexandra előadása 2014. április 15-én Budapesten a Magyar Igazságügyi Akadémián
- 3.) Dr. Nagy Zoltán előadása a PTE infokommunikációs szakjogászi képzés 2013-2014. tanév 1. félévében, Budapesten
- 4.) Dr. Peszleg Tibor előadása a PTE infokommunikációs szakjogászi képzés 2013-2014. tanév 1. félévében, Budapesten
- 5.) Dr. Vadász Viktor előadása 2013. október 17-én Budapesten a Magyar Igazságügyi Akadémián